

Forns de calç del Turó de Roques Blanques

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Turó de Roques Blanques
Alçada: 475

Coordenades:

Latitud: 41.60504
Longitud: 2.01541
UTM Est (X): 417956
UTM Nord (Y): 4606394

Classificació

Número de fitxa 08120 - 410
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La façana d'un d'ells està enfonsada, i la segona presenta esquerdes importants. Els accessos a la fogaina estan tapiats. La part superior està totalment envaït per la vegetació arbustiva i arbòria.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Tipologia A de la normativa específica pels elements arqueològics (Fitxa número 14 del Catàleg de béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).
Data aprovació: dt., 22/09/2009 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 7676401DG1077N0001XY

Descripció

Roques Blanques és un turó de 587 metres d'altitud, situat entre els municipis de Terrassa i Matadepera, al sud-oest d'aquest darrer. Al nord, el delimita el torrent de Les Pedritxes i el turó de Sant Joan. Al sud-oest amb el turó de Can Candi que marca el límit amb la depressió litoral, mentre que a llevant topa amb la Riera de les Arenes i a ponent amb la Carena de Can Carbonell.

Conjunt format per tres forns de calç situats al vessant est del turó. S'hi pot accedir directament entrant pel carrer de la urbanització de Sant Llorenç.

A diferència dels forns tradicionals que es localitzen majoritàriament al municipi, aquests són de tipus industrial. Les restes visibles consisteixen les façanes de tres forns, situats un al costat de l'altre, amb l'accés a la fogaina orientada a llevant. El primer d'ells només conserva una part del sòcol de la façana, feta de pedra. La boca mesura dos metres d'alçada per 2 metres d'amplada. La boca està tapiada. La volta és de maó disposat a plec de llibre arrenca des del sòcol. Els contraforts de pedra situats a banda i banda, ja no es conserven.

El segon forn, és el menys afectat per l'obertura del carrer. Es conserva la façana (entre 4 i 5 metres d'alçada), feta de pedra i el contrafort esquerre, també de pedra. La boca, tapiada amb maó, mesura una mica més de dos metres d'alçada per dos metres d'amplada. La volta és de maó disposat a plec de llibre, de doble filera que arrenca del sòcol, fet amb pedra.

El darrer dels forns està situat a mà esquerra del conjunt, abans de trobar les cases de la urbanització. Es conserva la façana amb els contraforts, tot i que la vegetació i l'heura que hi creix al damunt l'està malmetent greument.

La boca d'accés està tapiada i la seva alçada és menor, d'aproximadament 1'50 metres. La volta feta amb maons disposats a plec de sardinell, recorda més un arc apuntat rebaixat, que se sustenta en un sòcol de pedra de 0'60 m d'alçada.

En obrir el carrer per a l'edificació d'una urbanització es va accelerar el procés de destrucció del conjunt.

Observacions:

Els forns formen part d'un conjunt d'edificis molt més important relacionats amb la vida diària dels calcinaires i la producció de calç. Estan situats a proximitat, però totalment deixats a l'abandó. Un d'ells visible des de la rotonda de la carretera de Sabadell a Matadepera, (x 417999 / y4606354) , i un segon edifici construït arran de pedrera del qual en manca la coberta també destinat a habitatge per als calciners (417888 / y 4606314). També és al darrera dels forns, on se situa la falla en direcció nord-est a sud-oest d'extracció de pedra relacionada amb els forns de calç (x417880 /y 4606300)

Història

Des del punt de vista geològic, els materials observats a Roques Blanques formen part de les estructures corresponents a la Serralada Prelitoral en el sector de Sant Llorenç del Munt. Majoritàriament està constituït

per materials triàsics. El segueixen després materials paleozoics i paleògens, coherents amb la formació del turó de Calderols, el Pujol i turó dels Rossos, turons on la calç hi és abundant.

El conjunt de forns de calç de Roques Blanques fou inicialment propietat de Francesc Arnau i Gorina. Després dels fets de 1936, amb l'assassinat de varis empresaris de Matadepera i pobles dels voltants, l'any 1937 els obrers de Roques Blanques creen una col·lectivitat poder continuar explotant pedrera tot i declarar no saber que se n'havia fet del propietari. Finalment, davant de la impossibilitat de legalitzar la col·lectivització, els treballadors cedeixen el forn a l'Ajuntament, passant a dependre directament d'aquest.

Sembla que aquesta situació de caire provisional se soluciona l'any 1938, per un document sense signar on novament els calcinaires sol·liciten fer-se càrrec del funcionament del forn. A la tesi doctoral de Joan Comasòlives i Font, escriu, "Aquest comitè de col·lectivització funcionà entre els anys 1937 i 1938 i posteriorment traspassà la gestió de les seves activitats a l'Ajuntament, junt amb l'escassa documentació que havia generat (una capsa), passant a formar part del fons municipal". A l'arxiu es conserven també varies factures dels anys 1936 i 1937 i un llibre Major, un llibre Diari i un llibre de Caixa.

Pel vessant terrassenc, a inicis dels anys 1960 l'empresa "Canteres Castellet" inicià l'extracció de pedra calcària del vessant sud-oest del turó coneguda com a pedrera de Can Candi (en terme de Terrassa). L'activitat continuà sense interrupcions durant quinze anys, fins que durant el transcurs de 1975 la pressió de la gent, obligà a tancar la pedrera. A partir de l'any 1992 s'inicien un seguit d'actuacions per minimitzar l'impacte ambiental. Actualment les 10,59 hectàrees són de propietat municipal, i formen part de l'anella verda del municipi veí.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Volum IV. Catàleg de Béns.

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Volum V. Informe ambiental.

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Volum VI. Memòria ambiental.

Arxiu Municipal de Matadepera. Subfons del Comitè de control obrer dels forns de calç de Roques Blanques de Matadepera. Codi CAT AMMAT 03. 1936-1938.

BADIA, Anna; OTERO, Iago; MANEJA, Roser; ESTANY, Gemma; BOADA, Martí (2008). Canvi global i paisatge a la Costa del Tet-Mont-rodon (Matadepera, Vallès Occidental). Analitzar el passat per planificar el futur (1956-2006). Documents d'Anàlisi Geogràfica, 52. Pp. 31-48. Bellaterra. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia.

CAMPS i GAMUNDI, Isaac (2002). Contribució al coneixement de l'estructura del Bloc de Roques Blanques, dins V Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Monografies, 35, pp. 173 – 176. Diputació de Barcelona. Barcelona.

COMASÒLIVAS, Joan (2004). Les darreres vinyes del terme de Matadepera o allò que el "progrés" se'ns ha endut, dins XXV Ronda Vallesana. Matadepera. 24 d'octubre de 2004. Sabadell. Unió Excursionista de Sabadell.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

OMS, Oriol (2019). Inventari d'Espais d'Interès Geològic i Miner del GeoParc Mundial UNESCO de la Catalunya Central. Memòria. Novembre 2019. Universitat Autònoma de Barcelona. GeoParc Mundial UNESCO de la Catalunya Central.

OTERO, I. (2005). Història ambiental: marc conceptual i aplicació a Matadepera (segles XVIII-XX). Terme, 20, p. 61-81. Centre d'Estudis Històrics de Terrassa i Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

Enllaços d'interès:

[Inventari d'Espais d'Interès Geològic i Miner del GeoParc Mundial UNESCO de la ...](#)

http://www.matadepera.cat/media/repository/ajuntament/arxiu_municipal/nodacs/03...

